

Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Bangladesh 2026-2031

Innehållsförteckning

1. Utgångspunkter och mervärde..... 3
2. Inriktning och mål för det svenska biståndet..... 4
3. Verksamhet och målrelaterad analys..... 4

1. Utgångspunkter och mervärde

Denna landstrategi styr Sveriges utvecklingssamarbete med Bangladesh från och med den 1 juli 2026 till och med den 31 december 2031.

Bangladesh har genomgått en imponerande ekonomisk utvecklingsresa sedan självständigheten 1971. Stora delar av Bangladeshs befolkning kämpar dock fortfarande med ekonomisk utsatthet och bristande möjligheter, särskilt på landsbygden och bland marginaliserade grupper. Detta förvärras ytterligare av klimatförändringar och naturkatastrofer som återkommande drabbar landet. Bangladeshs geografiska läge och topografi, i kombination med den utbredda fattigdomen och befolkningstätheten, gör landet extremt sårbart för klimatförändringarna. 30 procent av befolkningen lever i fattigdom och 5 procent i absolut fattigdom. Trots detta har den ekonomiska utvecklingen inom flera områden förbättrats och Bangladesh väntas avancera från gruppen minst utvecklade länder (MUL) under 2026. Detta kommer dock att innebära att Bangladesh förlorar tillgång till EU:s handelsavtal EBA (Everything But Arms) och de fördelaktiga handelspreferenser till EU-marknaden som detta inneburit. Bangladesh behöver i stället kvalificera sig för ett så kallat GSP+-avtal med EU vilket ställer betydligt högre krav på efterlevnad av internationella standarder vad gäller exempelvis social och miljömässig hållbarhet.

Bangladeshs övergång till ett GSP+ avtal kommer att få betydande konsekvenser för handeln med EU och i förlängningen också för svenska företag som svarar för en stor del av landets textlexport. Det ligger därför i Sveriges intresse att bidra till att Bangladesh ges goda förutsättningar att uppfylla dessa internationella standarder. Här finns goda möjligheter för synergier mellan handel, främjande och bistånd, särskilt vad gäller hållbarhet och grön omställning.

Bangladesh har under de senaste åren präglats av politisk turbulens som kulminerade i studentupproren sommaren 2024 som resulterade i den dåvarande regeringens fall och landsflykt. Efter parlamentsvalet i februari 2026 finns dock en förhoppning om en demokratisk utveckling. I folkomröstningen som hölls parallellt med parlamentsvalet röstade drygt 68 procent ja till ett reformpaket. Detta ger det nya parlamentet mandat att genomföra omfattande konstitutionella och demokratiska reformer, bland annat kring regler för övergångsregeringar, rättsstaten och domstolarnas oberoende.

Enligt regeringens reformagenda ska Sverige vara en stark röst och aktör för demokrati, mänskliga fri- och rättigheter och rättsstatens principer. Stöd till en demokratisk utveckling i Bangladesh, med ett särskilt fokus på mänskliga fri- och rättigheter, jämställdhet, transparens och institutionell kapacitetsuppbyggnad utgör viktiga förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling.

Bangladesh har huvudansvaret för sin egen utveckling. Internationellt stöd kan dock spela en stödjande och katalytisk roll och behövs då landet befinner sig i en avgörande fas både vad gäller ekonomisk och demokratisk utveckling, och är hårt drabbat av klimatförändringar och naturkatastrofer. I operationalisering och genomförande av strategin ska risk för biståndsberoende alltid identifieras och motverkas. All verksamhet ska utformas för att bidra till hållbara resultat som består efter avslutad insats. Stödet ska vara utformat så att det bidrar till att Bangladesh långsiktigt kan ta ansvar för sin egen utveckling och befolkningens välbefinnande.

2. Inriktning och mål för det svenska biståndet

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Utvecklingsarbetet utgör samtidigt ett viktigt verktyg för utrikespolitiken, och kan bidra till att främja och värna svenska intressen och prioriteringar.

Utvecklingsarbetet inom denna strategi ska ta sin utgångspunkt i regeringens reformagenda för svenskt bistånd: Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt (UD2023/17726).

Strategin styr användningen av medel som anslås under anslaget 1.1 Biståndsverksamhet, anslagspost 1.6 Asien i regleringsbrev avseende Sida för respektive budgetår.

Sida får indikativt använda ca 200 miljoner kronor per år för verksamhet inom ramen för strategin för Bangladesh 2026–2031. Det faktiska årliga beloppet beslutas i regleringsbrevet för respektive år.

Sidas verksamhet ska bidra till följande mål:

- Stärkt demokratisk utveckling, med ökad respekt för mänskliga fri- och rättigheter, rättsstatens principer och frihet och egenmakt för kvinnor och flickor.
- Påskyndad grön omställning som främjar hållbar tillväxt, stärkt klimatanpassning och skydd för ekosystem och biologisk mångfald.

Sida ansvarar för att utveckla målens uppföljnings- och mätbarhet inom ramen för sin operationalisering av strategin, exempelvis genom formulering av indikatorer och/eller delmål.

3. Verksamhet och målrelaterad analys

Med utgångspunkt i principerna för utvecklingseffektivitet ska Sveriges utvecklingsarbete i Bangladesh vara långsiktigt, resultatorienterat och effektivt och genom tydliga och realistiska krav stärka en långsiktig

utveckling med brett ägarskap hos aktörer i landet. Synergier ska eftersträvas med andra biståndsstrategier där så är relevant.

Verksamheten inom ramen för strategin ska operationaliseras, genomföras och följas upp i enlighet med de principer och processer som anges i uppdrag om bland annat evidensbaserad styrning, genomförande och uppföljning av landstrategier och andra strategier inom biståndet (se till exempel UD2024/17865, UD2026/06869 och UD2026/08216).

Sida ska i genomförandet av verksamheten särskilt beakta följande.

Stärkt demokratisk utveckling med ökad respekt för mänskliga fri- och rättigheter, rättsstatens principer och frihet och egenmakt för kvinnor och flickor

Respekt för demokrati och rättsstatens principer är centralt för åtnjutandet av de mänskliga fri- och rättigheterna. Situationen för mänskliga fri- och rättigheter i Bangladesh är fortsatt oroväckande, trots vissa förbättringar sedan regeringsskiftet 2024. Framför allt brister efterlevnaden av rättsstatens principer och utbredd desinformation bidrar till ökad polarisering. Attacker mot religiösa minoriteter, urfolk och marginaliserade grupper, frihetsberövande av journalister, samt repressalier mot personer med anknytning till politiska motståndare förekommer alltjämt. Korrupcion är ett omfattande problem där Bangladesh i år ligger på plats 150/182 i Transparency Internationals korrupsionsindex för 2025. Kvinnors rättigheter och handlingsutrymme är fortsatt begränsat, inklusive rätten till sexuell och reproduktiv hälsa (SRHR). I och med parlamentsvalet 2026, som enligt EU:s valobservationsmission har beskrivits som trovärdigt och professionellt administrerat, finns samtidigt en förhoppning om en demokratisk utveckling i Bangladesh.

Verksamheten inom strategin ska därför bidra till en hållbar demokratisk utveckling som främjar respekt för mänskliga fri- och rättigheter, rättsstatens principer och jämställdhet. Verksamheten ska inriktas på att bidra till att stärka och stödja uppbyggnaden av demokratiska institutioner, reformer och aktörer. Verksamheten ska även inriktas på att stärka förutsättningarna för ansvarutkrävande, ökad transparens och minskad korrupcion. Stöd till skydd av marginaliserade gruppers fri- och rättigheter ska prioriteras. Begränsad tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) minskar kvinnors och flickors möjlighet till utbildning och deltagande i samhället. Verksamheten ska därför även bidra till flickors och kvinnors ökade åtnjutande av rättigheter, särskilt vad gäller sexuell och reproduktiv hälsa.

Insatser för stärkt tillgång till rent vatten, sanitet och hygien (WASH) ska ingå.

Påskyndad grön omställning som främjar hållbar tillväxt, stärkt klimatanpassning och skydd för ekosystem och biologisk mångfald

Bangladesh är ett av världens mest klimatsårbara länder och står samtidigt inför ökade krav kopplade till den kommande MUL-uppgraderingen. I detta läge bör Sverige bidra till social och miljömässig hållbarhet, särskilt inom textilsektorn där svenska företag är betydande aktörer. Den gröna omställningen behövs för att reducera negativ klimatpåverkan samt skydda och stärka såväl ekosystemen som den biologiska mångfalden. Här finns ett stort behov av innovativa lösningar där hela den svenska resursbasen inklusive näringslivet bör tas tillvara i ökad utsträckning. Det finns också stora behov att effektivisera energianvändningen i landet.

Verksamheten inom strategin ska därför bidra till en snabbare grön omställning som främjar hållbar tillväxt med goda arbetsvillkor och minskad miljöpåverkan. Ökad effektivitet bör eftersträvas genom teknisk innovation och mobilisering av privat kapital. Arbete på policynivå för att hjälpa industrin att leva upp till internationella krav på lägre utsläpp och bättre arbetsvillkor kan ingå. Genom att stärka miljöstandarder, arbetsvillkor och effektiv hantering av exempelvis energi och vattenresurser och samtidigt stödja klimatanpassning och återställande av ekosystem, kan Sverige bidra till både ökad hållbarhet och stärkt konkurrenskraft. Synergier mellan bistånd och handel i Bangladesh är som starkast inom området miljö och klimat, bland annat vad gäller den gröna omställningen av textilsektorn. Projekt som arbetar med detta kan därför beaktas särskilt. Det kan även innefatta ökad tillgång till effektiva och hållbara energilösningar.

Övergripande frågor

För att stärka den långsiktiga hållbarheten och effektiviteten i utvecklingssamarbetet ska klimatförändringarna och miljöpåverkan genomgående beaktas, och möjligheter att bidra till utsläppsminskningar och anpassningsåtgärder övervägas i all verksamhet. Där så är relevant och effektivt kan ett eller flera delmål om klimat och miljö inkluderas i insatser som har ett annat huvudsyfte än klimat och miljö.

Verksamheten bör bidra till genomförandet av internationella klimat- och miljöavtal.

Digitaliseringens möjligheter ska utforskas och utnyttjas där det är möjligt och bedöms vara effektivt. Stöd till digitalisering ska värna cybersäkerhet och respekt för mänskliga fri- och rättigheter, främja säker och betrodd digital infrastruktur, samt syfta till att minska digitala klyftor.

Strategins verksamhet kan vid behov bidra till upprätthållande av grundläggande samhällstjänster i syfte att minska de humanitära behoven och sträva efter att bygga motståndskraft i utsatta samhällen, vilket kan inkludera föregripande insatser. Detta förutsätter att Sida främjar såväl samverkan som synergier mellan humanitärt bistånd, utvecklingssamarbete och fredsbyggande.